

ССКП РАЙКОМУН IX ПЛЕНУМА

Информационнай иштиннэри

Бараһаз, 1977 сыл ахсынньы 23 күнүгэр, ССКП райкомун IX пленума буолла.

Пленум «Нэһилиэнньэни олох-дьаһах, коммунальнай өттүнэн хааччыйыы туругун уонна бу үлэни тупсарыыга оройуон партийнай, советскай, хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэрин сорууттарын туһунан» бопсурообу дьүүллэстэ. Дахылааты ССКП райкомун бюротоун чилиэнэ, райсовет исполкомун председателе таб. Р. Р. Бурнашев өйөрдө.

Дахылааты дьүүллэһинтэ тыл өттүлөр: тт. С. И. Сергеев — ССКП райкомун чилиэнэ, Эрилик Эристини аатынан совхоз директора, Н. Е. Зверстов — ССКП райкомун бюротун чилиэнгэр кантора, народнай контуруол оройуоннаары комитетын председателе, В. И. Романов — ССКП райкомун чилиэнэ, Чурапчы сельскэй Советын исполкомун председателе, М. И. Ермолова — ССКП райкомун чилиэнэ, оройуоннаары балыһа партийнай тэрилтэтин секретара, А. П. Чечубтов — ССКП райкомун чилиэнэ, Хатылы орто оскулатын директора, В. А. Макаров — олоһу-дьаһахы хааччыйыы комбинатын директора, В. С. Лыткин — Бахсы сельскэй Советын исполкомун председателе, М. П. Аманатова — сибээс үзөлүнээри партийнай тэрилтэ секретара, Д. И. Евграфов — Госбанк отделениетын управлалыһайа, М. М. Мартынов — Хадаар сельсоветын исполкомун председателе, В. А. Макаров — коммунальнай предприниматель уонна тупсаран өйөрүү комбинатын директора, Ф. Р. Софронисс — Ойуулуун сельскэй Советын исполкомун председателе.

Пленумга оройуонга нэһилиэнньэни олох-дьаһах, коммунальнай өттүнэн хааччыйыы сорууттарыгар кинигник тохтоон ССКП райкомун бастакы секретара И. П. Листиков тыл эттэ.

Пленум дьүүллэһилибит бопсурооска туһааннаах уураабы ылыһа.

ССКП райкомун пленума итиннэ тэһэһин бопсуроостары көрдө. Атын үлэбэ барбытынан сибээстээн ЫБСЛЭС райкомун уруксу бастакы секретара Т. Т. Тоскин ССКП райкомун бюротун чилиэнэ бэһэһиниһиттэн босхолоһно. ССКП райкомун бюротун чилиэнгэр кандидат С. Х. Матвеев райком бюротун чилиэнинэн, ССКП райкомун чилиэнэ З. И. Монастырев ССКП райкомун бюротун чилиэнгэр кандидатынан талыллыһылар.

Манан ССКП райкомун IX пленума үлэтин бүтүрдэ.

Ударнай фиништэн — ударнай стартка

Сорсуннаах сонордьут

Буадунан дьарыктаар кини эргэнэ хара тыатын төһүргөһүн төрдүн аада билэр дэбшкэ дьыл, кэрийэр мырдарын сайыһыгар кыһыһыгар кэтээн көрөр, үрөтөр.

Бир онук байандаах сонордьутунан биһиги оройуонмутугар Субуруускай аатынан совхоз Кытаахтаагы отделениетын кадровой булгута Михаил Иванович Потапов билэр. Кини аччылгы сааһыттан сүүрөр атахтаах хаарга түһэрбит «суругун» сатаан аада, хонор, тохтуур — сирдэрин эндрэһинэ билэ үөрөмүтэ. Михаил Иванович сайын, күһүн ахсын кыһа булгутаах мырдарын кэрийэр, булт-алт үөскээһинин

сыһыһан үрөтөр идээтэх. Ол да иһин Арыһаах бөһүөлэгин олохтоохторо: «Мэхээлэ хайа күөлгэ хас андаатар ууһаабыт, ханнык ыккыһа хас куо-бэх сытарын тарбаар баттыһылдыааччы...» дөһөтүлэр.

М. И. Потапов быйыл күһүн, куолутунан, бултуур маршрутун эрдэ өһөстүбүтэ, сөбүн-сөбүртэ-лин бэрийбитэ. Эргэнэ хара тыа-тыгар ким хайа иһинэ тахсы-быта. Кини бараһаз совхозугар 1944 солк. суумалаах үчүтэйдик таһастамыт андаатар, тини, солондо, кырыһаас, куобах тириилэрин туттарда. Итинэн сорсуннаах сонордьут билейдаах сылга ылыммыт эбэһээтэни-бөтүн икки бүк аһарда.

П. СКРЯБИН.

ААН БАСТААН БЫЛЫЛАР

Кер Марис аатынан совхоз Ойуулууннаары отделениетын бир саамай кырдыаас ферматэ-Төһүргөстөх. Манна быйыл 5 нааһыкыт 80 ыһагы ыһар. Ферма старшайынан Матрена Терентьевна Старостина үлэ-лиир.

Төһүргөстөхтөр быйыл ахсынньы 25 күнүгэр дээрн ферма үрдүнэн хас-бирдии фураж-

най ыһахтан 2000 кг үүтү ыһа-тинийэргэ эбэһээтэлиһтэ ылым-мыттарда. Ону үс күнүгүн уру-таан чинстээхтик толордулар Манник кириһин Төһүргөстөх ферматэ аан бастаан ыһа.

Ыанныкыттар к у о т а л а ы м ы л а р ы г а р фуражнай ыһах ахсыттан 1650 кг үүтү ыһыт «Үлэ Албан Аата» III степеннээх орден кавалера Матрена Матвеевна Константинова бастаан иһэр.

А. ВАРЛАМОВ.

Чурапчытаагы 3 М-дээх ли-пейзай-техническай сыахха Мындаагайы учаастагы монте-ра Н. П. Макаров бир бас-тиг үлээх киһинэн билэр. Кини бу күнүгэ сыах иһи-лэ, тэһиһилибит социалисти-ческай куоталаһы кыайыһаа-рыһаа ааттаатылар.

Николай Прокопьевич аасыт сайын Килэһи-Арыһаах те-лефонунан сибээһин линиятын ка-питальнай өрөмүөннээһингэ үлэстэ. Ити өрөмүөннөөх

Чулуу монтер дах болдьобун иһинэ туолары-гар улаханник көмөлөспүтэ. Оттон бэйэтэ көрөр-истэр Мындаагайы-Чурапчы, Мындаагайы-Мырыла линиялара эһи-лэ суох үлэлиир буолалларын ситисэ. Итиннэ сэрэ киһи бы-йыл Мындаагайы бөһүөлөгэр 15 радиоточканы, 2 телефон аппа-ратын үчүгэй хаачыстыбалаах-тык туруорат үлэбэ киллэрдэ.

И. ИИЛИПИН.

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САНА ОПОХ

Х а н ы а т 1931 сыл алтынны ыйтан тахсар:	ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА	
	№ 153 (5043)	1977 сыл. Ахсынньы 24 күнэ СУБУОТА
		Сыаната 2 харчы

РСФСР Верховнай Советын сессиятыгар

МОСКВА (ССТА). Ахсынньы 21 күнүгэр Кремль Улахан ды-барыһагы РСФСР IX ыһыры-лаах Верховнай Советын VI се-сията аһылдына.

Депутаттар уонна ыалдыттар үһүн ытыс таһыһытынан Ком-мунистическай партия уонна Со-ветскай государство салайааччы-ларын көрүстүлэр.

Бир сааһаан сессия күннээби бэбизсэтигэр бигэрэһэ:

1. Российской Федерация на-роднай депутаттарын Советтарын ССРС Конституциятыттан, ССКП КК алтыннытаабы (1977 с.) Пле-нумун уураахтарыттан, ССКП КК Генеральной секретара, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателе табаарыс Л. И. Брежнев ССРС Верховнай Сова-тын учарата суох VII сессияты-гар өйөрбүт дахылаатыттан үө-с-тээн тахсар сорууттарын туһунан.

2. 1978 сылга РСФСР эконо-мическай уонна социальнай сай-дытын Государственной былаа-нын туһунан.

3. 1978 сылга РСФСР Госу-дарственной бюджетын уонна 1976 сылга РСФСР Государствен-най бюджетын толоруу туһунан.

4. РСФСР Верховнай Суутун талыы туһунан.

5. РСФСР Верховнай Советын Президиумун Ыһаахтарын бигэр-гэти туһунан.

Күннээри бэбизсэ бастакы бопсуроһугар дахылааты РСФСР Верховнай Советын Президиумун Председателе депутат М. А. Яснов өйөрдө.

Быйылгы дьыл, диэтэ киһи, би-һиги дойдубут историятыгар ура-тылаах миэстэни ыһабыа. Бу сыл — Улуу Октябрьскай социалисти-ческай революция 60 сыллаах юбилейи, ССРС сага Конститу-циятын норуот бүтүүнэ дьүүл-лэһини уонна ылыммытын сыла.

Политическай уонна үлэбэ са-һа өрө-көтөрүллүүнү, диэн сал-гымы эттэ дахылаатчыт, ССКП КК ахсынньытаагы Пленумун уураах-тара, ССРС Верховнай Советын ахсыс сессиятын матырыйааллара үөскэтилэр. Олор биһиги дойдубут экономика уонна культу-ра салгы сайдыһыларын сүг-көн сорууттары туруордулар уонна ону олоххо киллэрин суолларын быһаардылар.

ССРС сага Конституцията Го-сударственной былаһы народнай депутаттар Советтарын нөһүө олоххо киллэрэр норуот толору былаһын бигэрэттэ.

Сага Конституцияны олоххо киллэрини кытта сибээстээх тэ-рэһин үлэни народнай депутат-тар Советтара онус пятаетка былаһыларын уонна соруудахтары

толорор, хаһаайыстыбаннай уонна социальнай-культурнай туһуну салайыыга бэйэлэрин бөлөмүчүлэ-ларин көдүүстээхтик туһанар, бэйэлэре хабар территорияларыгар экономикай уонна социальнай сайдыһы кэлминик быһаарар быһаччы дьаһаллар кинэ програм-маларын олоххо киллэрингэ ту-һаайыһахтаахтар.

Күннээри бэбизсэ иккис бопсу-роһугар дахылааты РСФСР Ми-нистрдэрин Советын Председателин солбуйааччы РСФСР Госпланын председателе депутат Н. И. Масленников өйө-рдө. РСФСР 1978 сыллаахха эконо-мическай уонна социальнай сайдыһытын бырайыага, диэтэ ки-һи, ССКП XXV съездин уураахта-рыгар, РСФСР Верховнай Советы-нан бигэрэтиллибит онус биэс сыллаах былаһыга олобуран уон-на ССРС Верховнай Советын сес-сиятыгар ылыммытыгэр дойдубу-кэлэр сылга былаһын быһымы-нан өһөһүлүнэ.

1978 сылга республика норуо-тун хаһаайыстыбатын бары салаа-ларын уонна норуот олоһун таһы-мын салгы сайыһыгарын көрүл-лэр. Промышленнай бөдөрүкүс-уһаы өһөрөн таһаарымы 4,5 бы-рыһыан үүнүүтэ көрүлүнэ. Тыа хаһаайыстыбатын валовой бөдө-дүүкүсүтэ 63 миллиардан тахса солк. кээмэйдэнэрэ биһэтиһэ. Бурдугу уонсай өһөрөн таһаарымы 124,1 мөлүйөн тонна кээмэйдэ-нэрэ көрүлүнэ. Советскай дьон олохторун таһымын үрдэтигэ туһаайыһытыгэр дьаһаллары ы-тыы нэһилиэнньэ хас бирдии ки-һитигэр тиксэр дьиниэх дохуот-тар 3,2 бырыһыанынан үрдэти-лэрин хааччыйыа.

Дахылаатчыт производство кө-дүүһүн үрдэтэр уонна үлэ хаа-чыстыбатын тупсарар, социали-стическай куоталаһымын киник тэһитэр, норуот баайын-дуолун харыстыы уонна ханатар, тэрээ-һиннээх буолууну уонна дыс-сипилиннэни бөдөрөгөтөр практи-ческай сорууттарга болломтону ту-һаайар наадатын тоһоһолоон би-һэтиһэ.

1978 сылга РСФСР Госу-дарственной бюджетын уонна 1976 сылга РСФСР Государственной бюджетын туолуутун туһунан да-хылааты республика Үбүн минис-трэ депутат А. А. Бобровников өйөрдө. Республика Государствен-най бюджетин бырайыага дохуот-тарга уонна өрөсүөттэргэ 63289,8 мөлүйөн сууманан бигэрэһэ.

Ахсынньы 22 күнүгэр РСФСР Верховнай Советын сессията үлэ-тин салһаан ыһта. Сарсаһаангы муннаахха РСФСР 1978 сыллаахха эконо-

мическай уонна социальнай сайды-һын Государственной былаһын, РСФСР 1978 сыллаагы Госу-дарственной бюджетын уонна респу-блика 1976 сыллаагы Госу-дарственной бюджетин туолуутун ту-һунан бопсуроостарга тыл этии-лэр буолдулар. Депутаттар Улуу Октябрь 60 сыла туолбут, ССРС сага Конституциятын ылыммы сыла биһиги Ийэ дойдубут исто-риятыгар ойуччу миэстэни ыһаа-дын баһаһэтиһилэр.

Элбэх национальностоох Рос-сия норуоттарын бөлөмүчүлэаах представительлэрэ ССКП КК ахсынньытаагы (1977 с.) Плену-мун уураахтарынан, Пленумга ССКП КК Генеральной секретара ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателе табаарыс Л. И. Брежнев этиһитинэн, ССРС Верховнай Советын сессиятын ма-тырыйаалларынан үөскэтиллибит үлэбэ энтузиазм туһунан этилэр.

Депутаттар пятаетка үһүс сы-лыгар Российской Федерация Го-сударственной былаһын биһи-рэн туран, киһи разделларын үр-дүк интэрнэстээхтик, деловой-дук дьүүллэстилэр, производсто көдүүһүн үрдэти уонна үлэ хаачыстыбатын тупсары чопчу суолларын ааттаатылар, туһаныла-лыбатах резервдэри арыдылар, предпринимелар уонна тэрилтэлэр үлэлэригэр баар итэһэстэри туо-раты суолларын ыдылар. Араа-тардар Российской Федерация 1978 сыллаагы Государственной бюджетин бигэрэтэргэ этилэр.

Күн иккис аһарыгар, этилэр буппүттэрин кэһэ, РСФСР Вер-ховнай Совета Российской Феде-рация 1978 сыллаагы экономи-ческай уонна социальнай сай-дыһын Государственной былаа-нын туһунан Сокуону бир сааһа-нан ылыһа.

Депутаттар РСФСР 1978 сыл-лаагы Государственной бюджетин туһунан Сокуону ылымнылар. Киллэриллибит уларытыһылар уонна кеннэрүүлэри учуоттаан туран, бюджет дохуоттара уонна өрөсүөттэра 63 миллиард 414 мөлүйөн 37 тыһ. солкуобай суу-манан бигэрэтиһинилэр. Игини сэрэ республика Государственной бюджетин толоруу туһунан уу-лаах ылыммына.

Сессия РСФСР Верховнай Суу-тун талла. Республика Верховнай Суутун Председателинэн А. Н. Ор-лов талыллына.

Депутаттар РСФСР Верховнай Советын Президиумун Ыһаахтарын бигэрэтиһилэр уонна туһааннаах сокуоннары итиннэ уураахтары ылымнылар.

Манан РСФСР тахсус ыһыры-лаах Верховнай Советын алтыс сессията үлэтин түмүктэстэ.

заррахгүтүрү туоратар дыһалла-
ры суваалык ылан иһингэ, нэрэх-
сэбиллээх бачыымнары тута инлэ-
хабан ылан тэнигүтүгэ харгыһынан
буолар.

Т А.В. ПОНОМАРЕВА ити бол-
омтону олус улахан суол-
чалах суолти туулайда. Кырдык
даганы, коммунисттар байлоринин
бийлачы кыттан үлээспег, үтүө
холобурдарынан дыну батыһың-
нырбат буоллахтарына, үлэ-
хамнааска үрдүк кордоруулэри си-
үүһөр ыарахан. Суббуруускай а-
тыһыан "соххозка хаһаайыстыба
хаанымылаах салаатынан сүөһү
мичинтэ буолар. Үтү ыамы намы-
һах. Оттон коммунист ыанныкы-

Соьхоз саяалатын өттүттөн
кас бирдиги кинэхэ тийгэ үлэ
дронун кытары про-хоро көпө-
түн кыайтара илик, бөл диятар
производственный муниахтар ин-
ниттэн көмүгөр ымыылган иштэ-
тар, дият коммунист А. Д. Тре-
фимов. Тыл этэзчилөр балланта-
биттерин курдук, итиникин быһым
тууроруклубут соруктары тула
улаһыттары түмэ тарааныса бөлө-

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

Парасковья Ивановна 1927
 сылаахха Сыланг изэнилэгэр
 төрөөбүтэ. Оһно сэттэ ылаас-
 таах оскуоланы бүтэрэн баран,
 1947 сылаахха Якутскайдаагы
 культурнай-сырдатар ууһун

МТИ—ССТА фотолара.

Л. ДЪЯНОВ,
пропагандист.

Н. ПЛАТОНОВ

библиотечнай отделениытыгар үөрэнэ киирбитэ. Үс сылланан аналлаах орто үөрэх дипломун ылан эдэр үлэһит торообут дойдутугар тахсыбыта. Сотору үс сыл Булун оройуонугар оныт атастайны бэрээдэгинэн бараан үлэһэн калбитыттан наар биһиги оройуоммутугар кинигэнэ ахсаабанка пропагандалыыр. Биир кэмгэ кини Хатылы сельскэй Советыгар исполком секретарынан үлэһи сылдыбыта. Оройуон киниги библиотекаты-

СССР Китеп Комитетин 1971-жылдан баштап «Поруоту коммунистической тышкыга киттиге, китепке, техника сайдарыгар библиотекка оруолун үрөттөн туһунан уураагар олобуран биһиги оруоһу кыуомугутар библиотеккалар кининизин сагаламмыта. Библиотектээх Үлгө Параскы Иванова албах сыратына биһиги дэ. Китеп библиотеккага та...

КЫНЫНГЫ кылгас күн киин алаас илин сабатын тайанан кылаачылар. Белкей-белкей талахтар тонгуу хаарга батылдан тохтоон хаалыпты. Ошон-макан кестелер. Олор быыстарынан тураас сонобу минимит кытыр аттаах киин алаас хотугу сабатынаа-ры хордойго тийиш тохтоо. Атын ардыалын тутуллубут от күүсүтүр баянда. Ий тына улук сутуруотун өрө тардынан кэбиш-кэбиш, кэбишилээх оттон тийер тордуюнун доскуй, доскуй тардылган ылар уонна күрө табытар элээр. Онтон тонгуу хаар үрдүгөр ыраах-ыраах тамаалата уулар. Ичинн эр кэтээн турбуттуу алаас ар-наа хоноруттан сүүрбөччэ тий сүлбүчү хамаан киридилэр.

Сылгыһыт тыйдарын көксүлэ-рин хаарын бири-бир кыһаах-тыр. Мунуларын, тыстарын мууун үтүлүгүн төбөтүнэн аа-дыа ыраастаталар. Онтон сүүһүн ортогугар сэлэнишээх таас-кы сара маган туһахталар тыйга тийиш балаача өр охуу-лаан турда. Ортуу ботугу-раан: «Туһахта быыл сөннө-лөөх сокуутук сыл тахсан эр-ди...» дьэ.

Туһахта ийэте Кымыстыр Селинхей атыр үрүгөр сыл-дыр. Кымыстыр киин уонча сылааһыта тий эрдэниэ. Эри-лик Эристин аатынан совхоз-тан хаан атаһыгар ылбыта. Онтон ыла бие сылын ахсын уулар. Бэртээхэй төрүү бие-рөр. Арай бирихэ үс сылааһы-та мам ыйын хара-хапсырыл сарана хорутуу сылдан Бү-чөөн апаратыр түһэн моһу-уран турардаах. Ону элбэх бо-лан бэрт эрдиинэн хостообутта-ра. Ити сыл төрөөбүтэ бу Ту-һахта.

Чочумча буолаат, сылгыһыт тыйдарын аһаан бүтэ. Ыны-рын үрдүгөр түһэн алаас куу-хатынан сизэлэрен сикситер. Ыныгыт хабаран тынныма киин уонна ат тыһа көмү-дүк олох буруотунуу бурбачы-лар. Ити Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдаах отделе-нын сылгыһыта Михаил Се-менович Толстоуков.

КИНИ ачыгыт эрдэриттэн сылгыта идэтиһэн үлэлир. Быыл сүүрбэ үһүс сылын ыгыт үрдүгөр атаарар.

МЭХЭЭЛЭ чаһыгыт көрбөх-түүр уонна бейтэ даһаны сөн сокууту сизэлэн иһер сонобу-дун тийэтэт биэрер. Бу ма-ган үс километр холобурдаах хаан тыһа быһа түстөххэ Тыһаахы үрүгөр кириэрин. Он-но көрөр-истөр атырын үрө хаһыта сылдыр. Сылгыһыт тыннынан хаарыар саал бы-лаатын сэнйиһиттэн өрө тар-

Социалистической куоталаһы кыйылаахтара

ЫҢҢЫР ҮРДҮТТЭН ТҮСПЭККЭ

Георгий СИВЦЕВ

Очерн

дыһа уонна ортуу арай мун-нун аныгар кинигэһэн ыл-лыр. Киин санаата бу бы-йыгы кыстыкка түмүлэр.

Быыл күһүнүн сир ааныа кэнчээрлээбэккэ сылгы хаһы-та мөлөх. Сатаатахха, хаһык эмэ оттоох намыһах, аһа сир-дэри сизэлэ килэччи тибэн ка-биста. Ошон төлөөн сылгылара хомурахтаан үһнө кирибэттэр. Кыстык хаһыгыт да иһин ула-хан уустуктардаах буолла. Са-йынын от ааныа үүмүккэ ынах сүһүттэн дуоннаах от ор-дубат. Убаһа кыстык устата уон центнер, тыйга үс центнер эрэ оту уктулар. Ошон атыр үө-рүн эһин аһатар кыах суох. Ы-һахта, сылгы бейтэһи туһаар эрэнэргэ эрэ тийиһилэр. Ошон төлөөн сылгытын маршруттан, күннэгэ бэрийэн эрэ хастардаах-табыллар.

Мэхээлэ ааспыт идиһэлэрэ чугастаары сылгы хаһыахха айыһаах түөлбөлөрүн олочку кэрийэн көрбүтэ, ханна хас ту-һах үктэммитин аада билэр. Ошон бу Тыһаахы үрүгөр турар атырын үрүн бүгүн Улахан Мааллаа үрүн хастарыахтаах. Сотору сокуу Тыһаахы үрүгэ аһаан көһүннэ. Сэрэбит кур-дук, сылгылар бөлүүн очо ырааппахтар. Бу төрөй дула-лаах буолан сыл ахсын отто-мокко сылгыны улаһанын абы-рыр.

О ПЫТТААХ сылгыһыт атырын үрүн көрөччү көрөр уонна маршруттан сирин дикки күйбүтүнэн барар. Киин быыл токус атыр үрдээх. Он-тукалара сүрүннээн Тыһаахы, Буохара, Бөтүгүтэ үрэхтэрин ус-тун кыстаан тураллар. Сылгыһыт күн өрүү-өрүү уочаратынан атырдарын үрүн бэрийэр. Ы-лаанын быһымынан, сарсын иһиги үрөх сылгыларыгар ба-рыахтаах.

Уруккуттан салаала, бэрилэ үрүһү сылгылар тус арбаа су-буспутунан бардылар. Киинлэр кэннэлэриттэн сылгыһыт Мэхээлэ аа-дыа айаһынан, хара куруу-лук бэртээхэ өндөрөһүү турда. Михаил Семенович Толстоуков ис сүрүһүтэн ыларбыт идэти-гэр сылгы майгытын-сигилигин, туругун эдэппэккэ билэрин та-һынан, атыттарга холобур, бо-луохха айылаах үгүс үтүө үгэ-тэрдээх.

Киин сылын ахсын дьыл хай-дах кириэрин кэтэһэ, үһээттэн ыйыһылар көһүтэ барбакка ал-тынны ый устата убаһаларын бэрийтн ийэлэриттэн арааран,

аһа үчүгэй мэтчирэһиһэх түөл-бөлөргө, күрүлээх-хаһаалаах сирдэргэ туттааччы уонна хас биридин убаһатын үчүгөйдик кө-рөн, чинчийэн эрэ баран иһигэ хаалларар. Иһнэ гыһан Михаил Семенович убаһалара кыһыны бэрт сөннөлөөхтүк туоруулар. Кистэл буолбатах, бийэххэ сорох сирдэргэ сылгыһыттар кыстык букатын ыган кэлбитин кэннэ маннайгы улахан тыннылар түһүлэрин сарана убаһаларын атыр үрдэриттэн үүрэн-түрү-йэн аһааллар уонна бэрт тийэ-лиһэн, ардыгар хайа түбөһүх иһигэ хаалларар түбэлтэлэрэ эмнэ баар буолааччы.

Михаил Семенович, үгэс кур-дук, кыһыгыт эһин аһылык отун эрдэ уктарар, күрүтүн-хаһаатын бэрийэр уонна, дьыл кириһиттэ-тэн, күн-дьыл кубулдаттарыттан көрөн, аһаааччы. Онтон үөргэ сылдыр сылгылары куруутун бэрийэр буолан ырыганаабыт өттүлэрин таһан эһин аһылык-ка бириэмэтигэр туруорааччы.

О Л ЭРЭЭРИ Михаил Се-менович саамай түбүктээх, сыралаах кэмнээн саас бие хо-руотуур, сага төрүүх ылылар күннэрэ буолаллар. Төһө даһаны сөннөлөөхтүк сыл тахсыбыттарын иһин атырдар бугуһуһан көбү-йэр кэмнэрэ кылгас буолар. Ону мүччү туппакка, куоттарбакка төрөөбүт бизлэри саптарыта — киин ситиһитин бири өтө. Биз-лэрэ, үгэс курдук, ороһулаан тө-рөөбөттөр. Ошон кулуһунара са-йыныгы күөһү баһаа ситэн, тө-лөһүөн хаалаллар.

Мэхээлэ саас бие төрүүр кэм-гэр утуһар уутун умнан, түүнү-күнүһү аахсыбакка сылдыааччы. Ол да иһин киһиэхэ кулун делов-вой тахсыта сылын ахсын үр-дүк буолааччы. Бие кыйаан бым-һамат, эчэйэр, араастаан моһу-уулар түбэлтэлэригэр ачыгыт саа-һыттан сылгыһыт мындыр идэти-

гэр уһуһтарбыт буолан, киин үөрүүх иһигэ элбэх кулуһу, иһэ бизи быһаабыта.

Михаил Семенович сылгыһыт-тар оройуоннаагы сүбэ муннах-тарыгар бу курдук кэпсэбиһин өйдөөн кэлэбин:

— Мин сыл ахсын өрдүк ти-гэһэ бизлэргэ кыһаһыһын уу-рабын. Сылгы бу саныгар иһки суол улахан уларыһымын көр-сөр: бириһин, тийһин, иһкиһи-нэн аан бастаан ууллар. Ошон тыйлары хайаатар даһаны улахан тынныларга мистэлэриттэн хамсаппакка эрэ эһин аһаабын...

Биһиги оройуонмут — респу-блика сылгы иһтэр оройуона-рыттан бири бөдөһнөрө. Маһа сылгы кыстытын төрийһигэ, сыл-гыттан төрүүгү ыһыга өр сыл-лар усталаһыгар мунуһуллубут үтүө үгэстэрдээхтүк. 1976 сыл-лаахха убаһа аһаанынан респу-бликара сунтаардар кэннэлэри-тэн иһкис мистэһэ тахсыһы-һыт. Ааспыт сылга Саха сирин үрдүнэн атыһаһыт 8598 тонна сылгы этиттэн биһиги оройуон-мут өлүүтүгэр 8,7 бырыһыана тиксэбитэ.

Юбилейдаах сыл уон бири-һын түмүгүнэн оройуон сылгы-һытара кулун деловой тахсы-тын 77,7 бырыһыанга тириэрти-лэр.

С ЫСПАЙ СЭЛЛЭЭБИ иһ-тин маастара Роман Ни-нокевьевич Константинов Саха сирингэр бири бастаһынан Соци-алистической Үлэ Геройун үрдүк аатын ылар чинэһамитэ. Киин оччолорого бейтэ көрөр-истэр 55 бизиттэн 55 кулун иһтэн туй-гун көрдөрүүнү ситиспитэ. Дьыл-лар күннэр аһан истэхтэрин ах-сын оччотооһу чаһаһай көрдө-рүүлэр үгэс сылгыһыттар сылын ахсын ылар кириһилэринэн буол-ла.

1963 сыллаахха Михаил Се-менович Толстоуков 63 бизиттэн 63 төрүүгү ылан кулун делово-йун 100 бырыһыанга тириэрти-битэ, оройуон рекордун тупсар-быта. Ол эрээри ити даһаны ула-батаа. 1975 сыллаахха Эрилик Эристин аатынан совхоз бастын сылгыһыта Василий Романович Толстоуков 92 бизиттэн 88 кулу-ну ылан сага рекорду олохтоо-бута.

Онтон быыл, юбилейдаах сылга, Михаил Семенович Тол-стоуков бейтэ көрөр 81 бизиттэ-тэн 81 кулуһу ылан оройуонга хаһан даһаны ситиһилибэтэх көрдөрүүлэһинэ.

Сага рекордмен-сылгыһыт ааспыт пиялетка устатыгар 392

бизиттэн 307 кулуһу ылбыта, былаһын таһынан 67 центнер сылгы этин туттаран совхозугар 12462 солкуобайдаах ыраас ба-рыһы киллэрибэ. Онтон онус пия-летка бастагы сылыгар Ми-хаил Семенович 76 кулуһу ылан соруаһын дьаһа аһарбыта. Киин 1977 жыл уон бири ыйыгар 139 центнер сылгы этин туттаран со-руаһын 43 центнеринэн аһарда, совхозугар 7998 солкуобайдаах барыһы киллэрдэ.

М. С. Толстоуков — төхсүс пиялетка ударнига, СССР пороу-тун хаһаһыһыбатын ситиһи-лэрин Ыһаһаһаһын үрүһ көмүс медалиһа, коммунистической үлэ ударнига.

М ЭХЭЭЛЭ бүгүн үс аһымы үөрүн көрдө. Быыл са-һын аһарын эчэһит буулуур бизтэ ырыганаһан эрэр, мунун, тыһын мууһун ыраастамат буолбута ыраатта. Ону сонобу-гар холбонон Наһага илэ. Маһа быыл ырыганаһаһыт уонча сылгытын аһылыкка туруорар. Күнү быһа ыгыт үрдүгөр сылдан дэлби тонго, дьаһдаһан дьэһитигэр кэлбитэ кэргэнэ Анна Инокевьевна ферматыттан са-һа кириһи ас аһыт сылдыр. Орто уола онус кылаһы бүтэһэн «Оскуола—производство—үрдүк үөрөх» дьэһитинэн төрөөбүт со-нобуһа үлэһин. Киин үлэтиһтэн эһин кэлбит, Онтон аһын биес өрө үтүө-сүбүү кылаһтарга Му-гудай орто оскуолатыгар үөрө-күлэр.

Мэхээлэ, Ара дойдуну көмүс-күүр Улау сэрин арай иһинэ төрөөн, өбө саһа оччотооһу маһ сылар кыһаһаһарын мөһөһи-битэ. Сэрин кэннэттэн, бейтэ тө-һө даһаны ачыһыт буоллар, кы-раһый балтыларын уонна бизла-тарын үөрэттэрэр туһугар оччө-тооһу «Сайдым» колхоз произ-водствотыгар үлэһэбитэ. 1952 сыллаахха Горькай аатынан кол-хозка сылгыһыттынан аһаһытара Бастагы сылларга маһыһаһара, кыйбата-сатаһата үгэс этэ. Онуоха барыһыгар опьиттаах сыл-гыһыт, мачат наставнига В. Р. Толстоуков сүбөтэ-амата, быһа-чы көмөтө улахан тириһинэн буолбута.

Д ЫНЭЛЭХТЭР кыһаһыт аһыһыттарын саһардын аһаһан эрдэхтэринэ таһырдыа массыһа тыһа бириһин түстэ. Ити Михаил Семеновичтаах ула-хан өбөлөрө Василий кэлэ. Киин билитин отделеһыттар үрдүк таһаарыһаһыт үлэһин.

Дьэ ити курдук, биһиги күөс-түү ортуһар күүрэһиһэх үлэһи-тигэр күөстэрэ-кыһаһара тийэ-ринэн кыттар М. С. Толстоуков илээх кэргэттэрэ үлэ күнүн кэн-ниттэн дьэһэлэригэр муһуһулар. Киинлэри сарсын эмнэ бүгүнү-лэрин курдук үгэс түбүктээх, бо-чуоттаах үлэ күнэ күүтэр!

Тийэх сонуннар

БЕРЛИН. Уругайга па-триоттары уордаһык соһуо-лаһыһын утары Дьахталлар аһан дойдутааһы демократи-ческой федерацияһара быра-чыас онордо.

БОНН. «Лада» советскай массыһа Арбаа Германия рыһогар хамаһыт аһыһа-лар, дьэһи суруйар «Генераль — Аһаһыгэр» хаһыат. Совет-скай автомашына аһыһаһаһа-чылары двигателэ кыра орос-куотунан үлэһиниһэн, тулу-һуотунан уонна сылбырда-тынан тардар.

СССР

В. СОЛОБОДЧИКОВА,
библиотечная система
директора.

Снимок: П. И. Сивцева

сага отел тарыһына. Олортон биридэһтигэр — аһааччыны кытта үлэ отелыгар — Парас-ковья Ивановна абонементта старшай библиотекарь. Киин үлэһи сүрүн сылаа дьон биһи-тэ-көрүүтэ үрдүүтүгэр, өйө-са-һаата сайдарыгар көмөлөһүү буолар. Хас биридин аһааччы-га, дьэһ-кэргэннэ наадалаах киһигини тирэһи, биридинлээн аһааччыны кытта бэһиһэлэһиһи, киин аһар иһтэрэһин үөрэһи, аһар группатын быһаарыны, киһигини бириэмэтигэр аһаан, аһааччыны хаачыһыны—бары-тута киһи эбэһиһиһэ. Кыһаһы-лаах үлэһит иһиги таһынан по-литической-массабай үлэһэ ак-тивисттар кыттар. ССКП XXV

сөһин матырыһаалларын, онус пиялетка баараһай соруһтарын, СССР сага Конституциятын, о. д. а. иһаһиһиһиһэ үөрэһи-ни утумнаахтык ыттар. Библиотекара киһи тэрийи-тиһэн араас бизтэрдэр, обзордар, ырыһылар, быһаһаһалар айым-пылларын радионаһа пропаган-далаһыһыта элбэх үлэ тэриһэр. Библиотека фонда эргэриһи, эл-бэх экзэмплярдых киһигэлэртэн босхолонуутугар опьиттаах үлэ-һит улахан болдомтотун уулар. Араас өрүттээх тэрийэр үлэ тү-мүгэр библиотека сүрүн көрдө-рүүлэрэ—аһааччылар аһаһаһа-һа, киһигини биһиһи, библио-текара сыйдыһы аһаһаһа, киһиге

